

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΤΑΜΑΣΟΥ ΚΑΙ ΟΡΕΙΝΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΑΠΟΚΡΕΩ ((Ματθ.κε' 31-46)

11 Φεβρουαρίου 2018

Η τρίτη Κυριακή του Τριωδίου ονομάζεται Κυριακή της Απόκρεω για το λόγο ότι είναι η τελευταία ημέρα πριν από το Πάσχα, κατά την οποία επιτρέπεται η κατανάλωση κρέατος. Το νόημα, ωστόσο, της ημέρας, όπως αναδεικνύεται μέσα από το ευαγγελικό ανάγνωσμα, δεν επικεντρώνεται, ούτε εξαντλείται στο ζήτημα της διαίτας των Χριστιανών, όπως πολλοί αφελώς νομίζουν, αλλά συνδέεται άμεσα με την πίστη στην αιωνιότητα και την άσκηση των αρετών, μια από τις οποίες είναι και η νηστεία, που αρχίζει, σταδιακά, από αύριο.

Οι δύο Κυριακές που προηγήθηκαν, αυτές του Τελώνη και του Φαρισαίου και του Άσωτου Υιού, έχουν ένα βασικό κοινό χαρακτηριστικό. Μέσα από την υμνολογία και τα αναγνώσματά τους προβάλλεται η μετάνοια του αμαρτωλού ως ουσιαστική προϋπόθεση της σωτηρίας και εξυμνείται η χωρίς όρια αγάπη του Θεού, που δέχεται τον πεπτωκότα άνθρωπο, ανεξάρτητα από το μέγεθος ή το είδος της πτώσης του. Οι γνωστότατοι ύμνοι του όρθρου «της μετανοίας άνοιξον μοι πύλας ζωοδότα» και «της σωτηρίας εύθυνόν μοι τρίβους Θεοτόκε», εκφράζουν ακριβώς αυτή τη σχέση μεταξύ μετάνοιας και θείου ελέους και πολύ εύστοχα θεωρούνται ως δηλωτικοί της συντριβής του τελώνη και της επιστροφής του άσωτου γιου, αντίστοιχα.

Η εικόνα του Θεού της αγάπης, που μακροθυμεί, αγαπά και συγχωρεί το πλάσμα του, προβάλλεται έντονα τόσο στην Αγία Γραφή, όσο και στα έργα των Πατέρων της Εκκλησίας μας. Σκοπός αυτής της προβολής είναι η παροχή ελπίδας στον αγωνιζόμενο πιστό, ώστε να μην αποκάμει και οδηγηθεί στην κατάσταση της ραθυμίας, αφού η απελπισία θεωρείται τέχνασμα και επιτυχία του διαβόλου. Στην πνευματική ζωή, ωστόσο, υπάρχει κι ένας άλλος κίνδυνος, που δεν πρέπει να υποτιμάται.

Στην Παλαιά και την Καινή Διαθήκη καταδικάζονται οι απόψεις και συμπεριφορές ανθρώπων, που θεωρούσαν ότι έχουν εξασφαλισμένη τη σωτηρία τους, μόνο και μόνο επειδή ανήκαν στον περιούσιο λαό του Θεού και ήσαν απόγονοι του Αβραάμ. Κατά τον ίδιο τρόπο θα αποδοκιμαστούν από τον Κύριο όσοι νομίζουν πως θα σωθούν χωρίς προσπάθεια και αγώνα, επειδή απλά είναι βαπτισμένοι ή επειδή ο Θεός είναι φιλόανθρωπος και ελεήμονας. Πολύ περισσότερο απατώνται όσοι προσπαθούν με την ανθρώπινη λογική να εξηγήσουν τα

μυστήρια του Θεού και φθάνουν στο σημείο να πιστεύουν ότι δεν υπάρχει κόλαση, επειδή δεν είναι δυνατό να συμβιβαστεί η καλοσύνη του Θεού με την αιώνια και βασανιστική τιμωρία των πλασμάτων του. Αυτοί που εκφράζουν τέτοιες αντιλήψεις αγνοούν, ασφαλώς, κάποια πολύ βασικά πράγματα. Όπως το ό,τι ο Θεός υπόσχεται τον παράδεισο και όχι την κόλαση και ότι δημιούργησε τον άνθρωπο για να ζει ευτυχισμένος κοντά Του και όχι για να τιμωρείται. Ότι, ακόμη, η κόλαση είναι επιλογή του αμαρτωλού ανθρώπου και όχι του Θεού και, κυρίως, ότι ο Θεός είναι αγάπη, αλλά είναι και δικαιοσύνη.

Για να μην επαναπαυόμαστε, λοιπόν, στη χριστιανική μας ιδιότητα και θεωρούμε ότι ο Θεός θα μας ελεήσει χωρίς εμείς να καταβάλλουμε προσπάθεια, η Εκκλησία καθιέρωσε κατά την σημερινή Κυριακή να διαβάζεται το ευαγγέλιο της μέλλουσας κρίσης. Ένα κείμενο που ταρακουνά τις ράθυμες ψυχές με την υπενθύμιση της ώρας εκείνης, που θα έρθει ο υιός του ανθρώπου, όχι πια για να κηρύξει αλλά για να κρίνει την οικουμένη. Είναι γι' αυτήν την ώρα που ο υμνωδός έχει γράψει τους κατανυκτικότατους στίχους «τα πλήθη των πεπραγμένων μοι δεινών εννοών ο τάλας, τρέμω την φοβεράν ημέραν της κρίσεως».

Οι αναφορές στην δευτέρα παρουσία και την μέλλουσα κρίση προκαλούν, συνήθως, δυσάρεστα συναισθήματα. Πολλοί δεν επιθυμούν τέτοιες συζητήσεις, γιατί δεν θέλουν να χάσουν τη ζωή των ηδονών και άλλοι φοβούνται, γιατί συναισθάνονται την κακή πνευματική τους κατάσταση. Άλλοι προσπαθούν να απωθήσουν κάθε ιδέα για μια άλλη ζωή και πασχίζουν να ικανοποιήσουν τη λογική τους με επιχειρήματα όπως «δεν υπάρχει μετά θάνατον ζωή, γιατί κανείς δεν την έχει δει» ή «τα περί δευτέρας παρουσίας είναι μύθος, αφού έχουν περάσει τόσοι αιώνες αφ' ότου ειπώθηκαν και δεν έχει ακόμη πραγματοποιηθεί». Κάποιοι άλλοι, επίσης, παρηγοριούνται με τη σκέψη ότι το μέγα πλήθος των αμαρτωλών θα ακυρώσει τις αποφάσεις του Θεού για την ανθρωπότητα. Το πόσο σατανικές είναι όλες αυτές οι σκέψεις φαίνεται και από το γεγονός ότι, κατά την ημέρα που η Εκκλησία καθιέρωσε ως ημέρα μνήμης θανάτου και μέλλουσας κρίσης, οι περισσότεροι επιδίδονται σε κάθε είδους ασέλγεια, για να τιμήσουν, τάχα, την αποκριά ή το ξενόφερτο καρναβάλι.

Η δεύτερη παρουσία του Κυρίου, η κρίση, η κόλαση και ο παράδεισος δεν είναι καταστάσεις φανταστικές αφού, όπως ακούσαμε σήμερα, ο Κύριος δεν επιβεβαιώνει απλά την πραγματικότητά τους, αλλά καθορίζει και τις προϋποθέσεις για να έχουμε «καλήν απολογία»

επί του φοβερού βήματος Του». Και μια πολύ σημαντική, αλλά όχι αποκλειστική, όπως υποστηρίζουν πολλοί, προϋπόθεση είναι τα καλά έργα.

Η προσφορά υλικών αγαθών σε όσους τα έχουν ανάγκη, η συμπαράσταση σ' αυτούς που ποικιλότροπα υποφέρουν και γενικά η διακονία του πλησίον είναι, αναμφισβήτητα, μεγάλες χριστιανικές αρετές. Δεν πρέπει, ωστόσο, να θεωρούνται ως μοναδικά κριτήρια για την εισδοχή στην ουράνια βασιλεία. Ο ιερός ευαγγελιστής, στο ανάγνωσμα που ακούσαμε, προτάσσει των καλών έργων την πίστη στην ύπαρξη αιώνιας ζωής, την βεβαιότητα ότι η τελική κρίση θα συντελεσθεί και κριτής των πάντων θα είναι ο υιός του ανθρώπου, δηλαδή ο Χριστός, που θα παρουσιαστεί κατά την ώρα εκείνη με όλη του την δόξα, δορυφορούμενος από τους αγίους Του Αγγέλους.

Φαίδων Παπαδόπουλος

Θεολόγος